

Список використаних джерел:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. – Назва з титул. екрану.
2. МСБО 1 «Подання фінансової звітності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://mof.gov.ua/storage/files/IAS-01_ukr19.pdf
3. МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.minfin.gov.ua/file/link/394612/file/IAS%2008%20\(ed_2013\)ua.pdf](http://www.minfin.gov.ua/file/link/394612/file/IAS%2008%20(ed_2013)ua.pdf)
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI : за станом на 13.03.2015 р. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. – Назва з титул. екрану.
5. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України: Наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 635 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=382876.
6. Карпушенко М.Ю. Організація обліку: Навч. пос.- Харків: Харківська академія міського господарства, 2011.-241 с.
7. Колос І. Особливості облікової політики для сучасного підприємства // Бухгалтерський облік і аудит , -2015-№2-3- с.40-52

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ

Конопліна О. О., канд. екон. наук, Фещенко Д. А., магістр, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Сучасні умови ведення підприємницької діяльності вимагають практично повний перехід до діджиталізації діяльності, що є одним з визначальних факторів економічного зростання як підприємств, так і держави в цілому. Зміни умов зовнішнього середовища підприємств, а саме направленість на інформатизацію економічних процесів, нові тенденції у формуванні запитів споживання, зумовлюють впровадження діджиталізації у всьому світі [1]. Водночас процес діджиталізації може мати не тільки позитивний, але й негативний вплив на діяльність підприємницьких структур.

Тому перед підприємствами постає проблема формування системи фінансово-економічної безпеки з урахуванням процесу інформатизації.

Дослідженням питань становлення цифрової економіки, а також її впливу на економічні процеси займалися такі вітчизняні вчені, як І. Ансофф, Р. Акофф, В. Апалькова, О. Вишневський, В. Геєць, А. Глушенкова, В. Ляшенко, Р. Ліпсі, Е. Тоффлер, Т. Халімон, К. Шваб та багато інших.

В свою чергу вивченню витань фінансово-економічної безпеки в умовах цифрової трансформації були присвячені праці О. Ареф'євої, О. Барановського, І. Бланка, Л. Васильченка, К. Горячева, А. Єпіфанова, С. Ілляшенка та ін.

Діджиталізація – загальний термін для позначення цифрової трансформації суспільства та економіки. Він описує перехід від індустріальної епохи й

аналогових технологій до епохи знань і творчості, що характеризується цифровими технологіями та інноваціями в цифровому бізнесі [2].

В цілому процес діджиталізації можна охарактеризувати трансформацією, впровадженням цифрових технологій з метою оптимізації та автоматизації бізнес-процесів, покращення комунікаційних зв'язків із споживачами та підвищення ефективності господарської діяльності. «Стратегія розвитку індустрії 4.0», розроблена Асоціацією промисловців та підприємців України, пояснює цифрову трансформацію як суспільні або технологічні зміни, які пов'язані із проникненням цифрової технології в усі аспекти взаємодії з людиною. Суть цих трансформацій полягає в пошуку нових підходів та управлінських концепцій для вирішення класичних бізнес-завдань [3].

Складовими елементами діджиталізації є [1, 3]:

1. Кіберфізичні системи – механізми, що діють на основі особливих комп'ютерних алгоритмів та пов'язані з користувачами за допомогою мережі Інтернет. Метою цих систем є створення способів отримання й надання будь-якої інформації, зв'язок з аналогічними пристроями через Інтернет, а також поширення програмного забезпечення з використання мобільних додатків.

2. 3D-друк – технологія, де методом накладання послідовних шарів матеріалу за даними цифрової моделі створюється тривимірний об'єкт. Процес відбувається за допомогою спеціального пристрою – 3D-принтера.

3. Робототехніка – орієнтована на виготовлення робототехнічних систем, які здатні автоматизувати складні технологічні процеси та полегшити працю людини у важких та небезпечних умовах. Промислові підприємства все операційних витратах.

4. Великі дані – охоплюють групу технологій та методів, що дають можливість аналізувати та обробляти набори інформації, як структурованої, так і не структурованої, задля отримання якісних та нових знань. Ці дані не піддаються обробці традиційними способами через досить великий об'єм.

5. Інтернет речей – глобальна мережа фізичних пристроїв, підключених до Інтернету, а саме «речей» з влаштованими частіше використовують працю «розумних» машин, заощаджуючи при цьому від 15% до 90% на сенсорами, датчиками, здатними передавати та обмінюватися інформацією через спільні центри контролю, управління та обробки інформації.

Щодо державного рівня, то досягнення конкурентоспроможності національної економіки на фоні інших країн відбувається через науково-технічний прогрес та як наслідок через розвиток діджиталізації економіки та населення в цілому. На рівні суб'єктів господарювання діджиталізація втілюється через розвиток веб-сайтів, формуються канали для комунікації з клієнтами та відповідно розвиток соціальних мереж [4].

Фінансово-економічна безпека – найважливіша якісна характеристика економічної системи, яка визначає її здатність підтримувати нормальні умови функціонування; стійке забезпечення ресурсами та розвиток, а також послідовну реалізацію економічних інтересів. Можна тлумачити цей термін, виходячи із понять стабільності фінансового стану та захищеності від загроз, як внутрішніх, так і зовнішніх. Також доречним є розглядання фінансово-

економічної безпеки на кожному етапі життєвого циклу підприємства, короткостроковому та довгостроковому періодах.

Складність трактування поняття «фінансово-економічна безпека підприємств», її взаємозалежність із показниками фінансового стану та ефективності діяльності підприємств, значна кількість ризиків, необхідність постійного її забезпечення, вказують на необхідність розгляду даної категорії як системи. Економічна безпека вказує на спроможність господарюючого суб'єкта бути життєздатним та оцінює передумови розвитку, економічної стійкості та конкурентоспроможності. Фінансова безпека віддзеркалює забезпеченість, ефективність використання, джерела формування і розвитку капіталу, а також ступінь фінансової незалежності підприємства. Таким чином, фінансова безпека є найбільш вагомою функціональною складовою економічної безпеки підприємства. Однак, рівень економічної безпеки неможливо оцінити за допомогою однієї, хоча і дуже значущої складової. Так, згідно із ресурсно-функціональним підходом, виділяються також наступні функціональні складові економічної безпеки: інтелектуально-кадрова, техніко-технологічна, продуктова, інформаційна та ін.. У контексті системного вивчення поняття «фінансово-економічна безпека» трактується як сукупність її елементів та взаємозв'язків між ними, що формується з метою постійного, безперервного та перспективного гарантування належного рівня захищеності підприємства від загроз. Головними елементами її є суб'єкти та об'єкти. Поряд із цим, базовими елементами фінансово-економічної безпеки підприємства є заходи керівництва у сфері безпеки, її принципи, механізм функціонування, засоби управління. З огляду на розвиток інформатизаційних процесів, доцільно до складових фінансово-економічної безпеки додати кібербезпеку.

Згідно з вище зазначеним, розвиток діджиталізації, як однієї із складової фінансово-економічної безпеки підприємства, повинен відбуватися за умов розробки системи управління по цьому напрямку інновацій, слід проводити моніторинг з наступним прогнозуванням ринкового середовища, оцінювати чинники впливу на конкурентоспроможність суб'єктів господарювання.

Фінансово-економічна безпека підприємств, установ, організацій – стан збалансованості, стійкості до негативних факторів і впливів, здатністю забезпечення фінансовими ресурсами процесів задоволення потреб підприємства та всіх пов'язаних з його діяльністю суб'єктів та забезпечення ефективного функціонування національної економічної системи та економічного зростання.

Отже розвиток діджиталізації в умовах прийняття управлінських рішень в бізнесі має відбуватися за умов: оцінки доцільності реалізації практичних цифрових ініціатив, визначення ймовірності виникнення нових ризиків або можливостей від упровадження діджиталізації; визначення умов адаптації компаній нашої країни до змін, при цьому враховуючи швидкі зміни на ринковому середовищі; відстеження нових технологій в інноваційних галузях (робототехніка, нові види енергії та Інтернет технології); визначення та оцінка обмежень, знаходження способів досягнення прогресу з урахуванням існуючих

ускладнень та протиріч; прогнозування та діагностування розвитку власної галузі, суміжних та інших стає основою дієвих управлінських рішень [4].

Список використаних джерел:

1. Лазоренко Т. В., Шолом І. М. Діджиталізація як основний фактор розвитку бізнесу. *Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи: зб. тез доп. I Міжнародної наук.-практ. конф., 23 квіт. 2020 р.* Київ. КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2020. 232 с.
2. Поняття діджиталізації бізнесу: сфери і необхідність. <https://evergreens.com.ua/ua/articles/business-digitalization.html> (дата звернення 19.10.2020).
3. Стратегія розвитку «Індустрія 4.0». Асоціація підприємств промислової автоматизації України. Грудень 2019. 78 с. URL: <https://appau.org.ua/en/category/pubs> (дата звернення 10.11.2020).
4. Лазарев В. О., Палешко Я. С. Економічна безпека держави з урахуванням процесу діджиталізації. URL: <http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/4532/1/40.pdf> (дата звернення 01.11.2020)

ДО ПИТАННЯ МЕТОДИКИ ЧИННИКОВОГО АНАЛІЗУ КАПІТАЛОРЕНТАБЕЛЬНОСТІ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Костюк В. О., канд. екон. наук, Мількін І. В., ст. викл., Кириченко А. Ю., студентка, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Забезпечення ефективного функціонування підприємств в умовах трансформації економіки України потребує нових підходів до формування системи управління. Важливого значення для реалізації цих процесів набуває економічний аналіз, який дає можливість об'єктивно оцінювати діяльність підприємства, обґрунтовувати управлінські рішення та контролювати їх виконання [1]. Глибокий і всебічний аналіз господарської діяльності підприємств сприяє підвищенню загального рівня їхньої економічної роботи, обґрунтуванню управлінських рішень, повнішому використанню резервів виробництва. Він дозволяє правильно і своєчасно передбачити основні тенденції розвитку виробництва, здійснювати необхідні заходи з прогнозування і використання досягнень науково-технічного і соціально-економічного прогресу. Усе це викликає необхідність удосконалення теорії і практики проведення економічного аналізу як одного з важливих методів наукового управління виробничою діяльністю підприємств [2].

Умови конкурентної боротьби вимагають від суб'єктів господарювання постійного дослідження і підвищення рівня економічної ефективності використання всіх видів ресурсів, зокрема, основних засобів. Більш повне й раціональне використання основних засобів дає можливість отримати додатковий випуск продукції, знизити її собівартість, покращити кінцевий фінансовий результат діяльності підприємств.